

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2022. gada 30. jūnijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesu iestāžu sadarbība civillietās – Jurisdikcija un nolēmumu izpilde civillietās un komercietās – Regula (ES) Nr. 1215/2012 – Jurisdikcija apdrošināšanas jomā – 11. panta 1. punkta b) apakšpunkts – Prasība, ko cēlis apdrošinājumaņēmējs, apdrošinātais vai apdrošināšanas atlīdzības saņēmējs – Iespēja iesūdzēt apdrošinātāju prasītāja domicila vietas tiesā – Dalībvalsts tiesas starptautiskās un teritoriālās jurisdikcijas noteikšana – 13. panta 2. punkts – Prasība, ko cietusī puse cēlusi tieši pret apdrošinātāju – Apdrošinātājs, kura domicils ir vienā dalībvalstī, kuram ir uzņēmums kādā citā dalībvalstī un pret kuru celta prasība tajā tiesā, kuras teritorijā šis uzņēmums atrodas

Lietā C-652/20

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Tribunalul București* (Bukarestes Apgabaltiesa, Rumānija) iesniedza ar 2020. gada 28. septembra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2020. gada 2. decembrī, tiesvedībā

HW,

ZF,

MZ

pret

Allianz Elementar Versicherungs AG,

TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs N. Jēskinens [*N. Jääskinen*] (referents), tiesneši M. Safjans [*M. Saffan*] un M. Gavalecs [*M. Gavalec*],

ģenerālvokāts: Ž. Rišārs Delatūrs [*J. Richard de la Tour*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

* Tiesvedības valoda – rumāņu.

nemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- Rumānijas valdības vārdā – *E. Gane* un *L. Lițu*, pārstāves,
- Eiropas Komisijas vārdā – *A. Biolan* un *S. Noë*, pārstāvji,

nemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 2012, L 351, 1. lpp.) 11. panta 1. punkta b) apakšpunktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp HW, ZF un MZ, trīs Rumānijā dzīvojošām fiziskām personām, un *Allianz Elementar Versicherungs AG*, Austrijā reģistrētu sabiedrību, kuru pārstāv tās Rumānijas korespondente, par prasību par kaitējuma atlīdzību, ko minētās personas cēlušas, apgalvojot, ka tās ir apdrošināšanas atlīdzības saņēmējas saskaņā ar apdrošināšanas līgumu, kas noslēgts starp šo sabiedrību un personu, kura ir atbildīga par negadījumu, kas izraisījis viņu ģimenes locekļa nāvi.

Atbilstošās tiesību normas

- 3 Regulas Nr. 1215/2012 15., 16., 18. un 34. apsvērums ir formulēts šādi:

“(15) Jurisdikcijas noteikumiem vajadzētu būt ļoti paredzamiem, un tiem būtu jābalstās uz principu, ka jurisdikcijas pamatā ir atbildētāja domicils. Jurisdikcijai vienmēr vajadzētu būt pieejamai ar šādu pamatojumu, izņemot dažās skaidri noteiktās situācijās, kurās strīda priekšmets vai pušu autonomija garantē citu sasaistes faktoru. Juridiskas personas domicils jānosaka autonomi, lai kopējos noteikumus padarītu pārskatāmākus un novērstu jurisdikcijas kolīzijas.

(16) Papildus atbildētāja domicilam vajadzētu būt alternatīviem jurisdikcijas pamatojumiem, kuru pamatā ir cieša saistība starp tiesu un lietu vai kuru nolūks ir veicināt pareizu tiesvedības norisi. Ciešas saistības pastāvēšanai būtu jānodrošina juridiskā noteiktība un jānovērš iespējamība, ka prasību pret atbildētāju ceļ viņam saprātīgi neparedzamā dalībvalsts tiesā. [..]

[..]

(18) Saistībā ar apdrošināšanas līgumiem, patērētāju līgumiem un darba līgumiem vajātajai pusei vajadzētu būt aizsargātai ar jurisdikcijas normām, kas ir labvēlīgākas tās interesēm, nekā to paredz vispārējie noteikumi.

[..]

(34) Būtu jānodrošina nepārtrauktība starp [1968. gada 27. septembra] Konvenciju [par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komercietās (OV 1972, L 299, 32. lpp.)], [Padomes Regulu (EK) Nr. 44/2001 (2000. gada 22. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzišanu un izpildi civillietās un komercietās (OV 2001, L 12, 1. lpp.)] un šo regulu, un tālab būtu jānosaka pārejas noteikumi. Šī pati nepārtrauktības vajadzība attiecas uz [...] [šīs] konvencijas un regulu, kas to aizstāj, interpretāciju Eiropas Savienības Tiesā.”

4 Regulas Nr. 1215/2012 II nodaļā “Jurisdikcija” ir ietverta 1. iedaļa “Vispārīgi noteikumi”, kurā ietilpst šīs regulas 4.–6. pants.

5 Minētās regulas 4. panta 1. punktā ir noteikts:

“Saskaņā ar šo regulu personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt minētās dalībvalsts tiesā neatkarīgi no viņu pilsonības.”

6 Šīs pašas regulas 5. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt citas dalībvalsts tiesā vienīgi saskaņā ar šīs nodaļas 2. līdz 7. iedaļā izklāstītajiem noteikumiem.”

7 Regulas Nr. 1215/2012 šīs II nodaļas 2. iedaļas “Īpašā jurisdikcija” 7. panta 5) punktā ir noteikts:

“Personu, kuras domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt citā dalībvalstī:

[..]

5) attiecībā uz strīdu, kas izriet no filiāles, aģentūras vai citas struktūras darbības – filiāles, aģentūras vai cita struktūras atrašanās vietas tiesās;

[..].”

8 Minētās II nodaļas 3. iedaļā “Jurisdikcija lietās, kas attiecas uz apdrošināšanu” ir ietverts Regulas Nr. 1215/2012 10.–16. pants.

9 Šīs regulas 10. pantā ir paredzēts:

“Lietās, kas attiecas uz apdrošināšanu, jurisdikciju nosaka atbilstīgi šai iedaļai, neskarot 6. pantu un 7. panta 5. punktu.”

10 Minētās regulas 11. pantā ir noteikts:

“1. Apdrošinātāju, kura domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt:

a) tās dalībvalsts tiesās, kurā atrodas viņa domicils;

b) citā dalībvalstī, ja prasību iesniedzis apdrošinājumaņēmējs, apdrošinātais vai apdrošināšanas atlīdzības saņēmējs – tās vietas tiesās, kur ir prasītāja domicils; vai

[..].

2. Uzskata, ka apdrošinātājam, kura domicils nav kādā dalībvalstī, bet ir filiāle, aģentūra vai cita struktūra vienā no dalībvalstīm, strīdos, kas izriet no filiāles, aģentūras vai struktūras darbības, ir domicils minētajā dalībvalstī.”

11 Atbilstoši tās pašas regulas 13. pantam:

“1. Attiecībā uz atbildības apdrošināšanu apdrošinātāju – ja to ļauj attiecīgās tiesas tiesību akti – var arī piesaistīt prasībai, ko pret apdrošināto cēlusi cietusī puse.

2. Šīs regulas 10., 11. un 12. pantu piemēro prasībām, ko cietusī puse cēlusi tieši pret apdrošinātāju, ja šādas tiešas prasības ir atļautas.

[..]”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

12 2017. gada 22. decembrī transportlīdzekļa vadītājs un pasažieris nomira ceļu satiksmes negadījumā, kuru vismaz daļēji izraisīja šī vadītāja kļūda. Attiecīgais transportlīdzeklis Austrijā bija reģistrēts un apdrošināts *Allianz Elementar Versicherung*, kuras juridiskā adrese ir šajā dalībvalstī.

13 2020. gada 17. februārī, lai saņemtu atlīdzību par viņiem nodarīto morālo kaitējumu, trīs mirušā pasažiera paplašinātās ģimenes locekļi, kuri visi dzīvo Rumānijā, cēla prasību pret *Allianz Elementar Versicherung*, ko pārstāv tās Rumānijas korespondente *Allianz-Țiriac Asigurări SA, Tribunalul București* (Bukarestes apgabaltiesa, Rumānija), kuras teritoriālajā jurisdikcijā atrodas šīs korespondentes juridiskā adrese.

14 Piemērojot *Codul de procedură civilă* (Civilprocesa kodekss) noteikumus, iesniedzējtiesa pēc savas ierosmes pārbaudīja savu starptautisko un teritoriālo jurisdikciju.

15 Ņemot vērā 2007. gada 13. decembra spriedumu *FBTO Schadeverzekeringen* (C-463/06, EU:C:2007:792, 31. punkts), kas, pēc iesniedzējtiesas domām, attiecas uz Regulas Nr. 44/2001 tiesību normām līdzvērtīgām tiesību normām, šī tiesa uzskata, ka minētās pārbaudes mērķiem ir nozīme Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētajam jurisdikcijas noteikumam, uz kuru ir atsauce tās 13. panta 2. punktā, ja cietusī puse ir cēlusi tiešu prasību pret apdrošinātāju.

16 Šajā ziņā iesniedzējtiesa uzsver, ka atbildētāja pamatlietā ir citā dalībvalstī reģistrēts apdrošinātājs, pret kuru Rumānijā tika celta prasība, nevis tiesā, kuras teritoriālajā jurisdikcijā atrodas prasītāju pamatlietā, kas apgalvo, ka viņi ir attiecīgās apdrošināšanas atlīdzības saņēmēji saskaņā ar apdrošināšanas polisi, attiecīgais domicils, bet tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas šī apdrošinātāja Rumānijas korespondentes juridiskā adrese.

17 Pēc šiem konstatējumiem tai ir šaubas par to, vai Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir noteikta vienīgi dalībvalstu tiesu starptautiskā jurisdikcija vai vienlaikus arī to valsts jurisdikcija, konkrētāk, teritoriālā jurisdikcija. Tā izvirza atšķirīgus gramatiskus, kontekstuālus un teleoloģiskus argumentus, kas liecinot par labu vienai vai otrai no šīm tēzēm.

- 18 Šādos apstākļos *Tribunalul București* (Bukarestes apgabaltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai Regulas [Nr. 1215/2012] 11. panta 1. punkta b) apakšpunkta noteikumi ir jāinterpretē tādējādi, ka tie attiecas tikai uz [Eiropas Savienības] dalībvalstu starptautisko jurisdikciju, vai arī tādējādi, ka tie nosaka arī apdrošināšanas atlīdzības saņēmēja saskaņā ar apdrošināšanas polisi domicila valsts (teritoriālo) jurisdikciju?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 19 Ar jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja ir piemērojama šī tiesību norma, dalībvalsts tiesai, kuras jurisdikcijā atrodas prasītāja domicils, tajā ir noteikta gan starptautiskā jurisdikcija, gan teritoriālā jurisdikcija.
- 20 Vispirms ir jāatgādina, ka, tā kā saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 34. apsvērumu ar to atceļ un aizstāj Regulu Nr. 44/2001, ar kuru savukārt tika aizstāta 1968. gada 27. septembra Konvencija par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komercietās, redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar turpmākām konvencijām attiecībā uz jaunu dalībvalstu pievienošanos šai konvencijai (turpmāk tekstā – “Briseles konvencija”), šo pēdējo minēto juridisko instrumentu noteikumu interpretācija, ko sniegusi Tiesa, ir piemērojama arī Regulai Nr. 1215/2012, kad šīs tiesību normas var tikt uzskatītas par “līdzvērtīgām” (spriedums, 2021. gada 20. maijs, *CNP*, C-913/19, EU:C:2021:399, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 21 Tiesa jau ir nospriedusi, ka šāda līdzvērtība pastāv starp Regulas Nr. 44/2001 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu un Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunktu, ņemot vērā, ka šīs pirmās tiesību normas formulējums būtībā ir pārņemts šajā otrajā tiesību normā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 31. janvāris, *Hofsoe*, C-106/17, EU:C:2018:50, 36. punkts).
- 22 Attiecībā uz atbilstošo Briseles konvencijas noteikumu Tiesa ir norādījusi, ka, lai pastiprinātu ekonomiski vājākās personas aizsardzību, Regulas Nr. 44/2001 9. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir formulēts veidā, kas ļauj apdrošinātajam vai apdrošināšanas atlīdzības saņēmējam saskaņā ar apdrošināšanas līgumu iesūdzēt apdrošinātāju tās vietas tiesā, kur ir prasītāja domicils, bet šīs konvencijas 8. panta pirmās daļas 2. punkts paredz tikai tās vietas tiesas jurisdikciju, kur ir apdrošinājumaņēmēja domicils, nenosakot to, vai apdrošinātāju var iesūdzēt apdrošinātā vai apdrošināšanas atlīdzības saņēmēja domicila tiesā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2005. gada 12. maijs, *Société financière et industrielle du Peloux*, C-112/03, EU:C:2005:280, 41. punkts). Tādējādi ar Regulas Nr. 44/2001 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu, kas kļuvis par Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunktu, salīdzinājumā ar minēto konvenciju, ir ticis paplašināts to personu saraksts, kuras var iesūdzēt apdrošinātāju tiesā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 27. februāris, *Balta*, C-803/18, EU:C:2020:123, 35. punkts).
- 23 Neraugoties uz atšķirībām formulējumos, kas šajā ziņā pastāv starp Briseles konvencijas 8. panta pirmās daļas 2. punktu, no vienas puses, un Regulas Nr. 44/2001 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu, kā arī Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunktu, no otras puses, šīs tiesību normas tomēr var tikt kvalificētas kā līdzvērtīgas, ciktāl tās pieļauj, ka prasība pret apdrošinātāju, kura domicils ir attiecīgi Līgumslēdzēja valsts vai attiecīgi dalībvalsts teritorijā, tiek celta tās vietas tiesā, kurā ir prasītāja domicils, ja prasību ceļ apdrošinājumaņēmējs minētās

konvencijas gadījumā vai arī apdrošinātais vai apdrošināšanas atlīdzības saņēmējs saskaņā ar apdrošināšanas līgumu minēto regulu gadījumā, ja attiecīgā prasītāja domicils ir attiecīgi citā Līgumslēdzējā valstī vai citā dalībvalstī.

- 24 Līdz ar to Tiesas sniegtā interpretācija attiecībā uz Briseles konvencijas 8. panta pirmās daļas 2. punktu un Regulas Nr. 44/2001 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu ir spēkā arī saistībā ar Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunktu.
- 25 Turklāt, pirms tiek sniegta atbilde uz iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu, ir jāsniedz daži precizējumi, ņemot vērā pamatlietas apstākļus.
- 26 Saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunktu, ja apdrošinājumaņēmējs, apdrošinātais vai apdrošināšanas atlīdzības saņēmējs saskaņā ar apdrošināšanas līgumu ceļ prasību pret apdrošinātāju, kura domicils ir kādas dalībvalsts teritorijā, var iesūdzēt tiesā citā dalībvalstī, konkrētāk, tās vietas tiesā, kurā ir prasītāja domicils.
- 27 Šajā gadījumā, pirmkārt, no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka saskaņā ar iesniedzējtiesas sniegtajām norādēm prasība pamatlietā ir celta pret apdrošināšanas sabiedrību, kuras domicils ir Austrijā, kuru “pārstāv tās Rumānijas korespondente”. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru par funkciju sadali starp valsts tiesām un Tiesu LESD 267. pantā minētās procedūras ietvaros nevar tikt apšaubīti konstatējumi par pamatlietas faktiem un šīs tiesas valsts tiesību normām, kurus izdarījusi šī tiesa (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2021. gada 21. oktobris, *Wilo Salmson France*, C-80/20, EU:C:2021:870, 47. punkts, un 2021. gada 21. decembris, *Trapeza Peiraios*, C-243/20, EU:C:2021:1045, 26. punkts).
- 28 Tomēr, lai iesniedzējtiesai sniegtu visus elementus, kas ir noderīgi tajā izskatāmās lietas atrisināšanai, šajā kontekstā tās uzmanība ir jāpievērš Regulas Nr. 1215/2012 tiesību normām, kurās ir paredzēti īpaši jurisdikcijas noteikumi strīdos par filiāles, aģentūras vai citas struktūras darbību, it īpaši minētās regulas 7. panta 5. punktu, kura piemērošana apdrošināšanas jomā ir paredzēta pēdējās minētās regulas 10. pantā. Iesniedzējtiesas nolēmums neļauj noskaidrot, vai prasītāju pamatlietā celtā prasība var veidot šādu strīdu, bet šai tiesai tas katrā ziņā ir jānosaka un vajadzības gadījumā jāpārbauda sava jurisdikcija arī attiecībā uz minētajām tiesību normām, ņemot vērā Tiesas judikatūrā šajā jomā noteiktos kritērijus (skat. it īpaši spriedumu, 2021. gada 20. maijs, *CNP*, C-913/19, EU:C:2021:399, 51. un 52. punkts).
- 29 Otrkārt, savos rakstveida apsvērumos Eiropas Komisija ir uzsvērusi, ka, lai gan iesniedzējtiesa ir norādījusi, ka prasītāji pamatlietā ir “apdrošināšanas atlīdzības saņēmēji” Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē, pamatliesa drīzāk attiecas uz tiešu prasību, ko pret apdrošinātāju ir cēlušas cietušās personas, nevis apdrošināšanas atlīdzības saņēmēji, kā rezultātā šī tiesību norma minētajā lietā esot piemērojama tikai saskaņā ar šīs regulas 13. panta 2. punktu.
- 30 Šajā ziņā ir jānorāda, ka, protams, iesniedzējtiesa par attiecīgajiem “apdrošināšanas atlīdzības saņēmējiem saskaņā ar apdrošināšanas polisi” ir kvalificējusi prasītājus pamatlietā, kuri ir pasažiera, kurš ir miris negadījumā, kuru izraisīja apdrošinātā transportlīdzekļa vadītājs, paplašinātās ģimenes locekļi. Tomēr, lai pamatotu Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunkta piemērojamību pamatlietā, šī tiesa atsauca uz 2007. gada 13. decembra spriedumu *FBTO Schadeverzekeringen* (C-463/06, EU:C:2007:792, 31. punkts), saskaņā ar kuru “Regulas Nr. 44/2001 11. panta 2. punktā minētā atsauce uz šīs regulas 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu ir jāinterpretē tādējādi, ka cietusī puse pret apdrošinātāju var celt tiešu prasību

dalībvalstī tās vietas tiesā, kur ir viņas domicils, ja šāda tieša prasība ir atļauta un ja apdrošinātāja domicils ir kādas dalībvalsts teritorijā”. Tādējādi šajā spriedumā minētās tiesību normas ir līdzvērtīgas attiecīgi Regulas Nr. 1215/2012 13. panta 2. punktam un tās 11. panta 1. punkta b) apakšpunktam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 31. janvāris, *Hofsoe*, C-106/17, EU:C:2018:50, 36. punkts).

- 31 Šādos apstākļos Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunkts, šķiet, ir faktiski piemērojams pamatlietā, jo šīs regulas 13. panta 2. punktā ir atsauce uz šo tiesību normu.
- 32 Līdz ar to iesniedzējtiesai, pirms tā, iespējams, var piemērot Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunktu pamatlietā, būs jāpārbauda, vai Rumānijas tiesību procesuālās normas ļauj personām, kurām potenciāli ir tiesības uz atlīdzību, celt tiešu prasību pret apdrošinātāju, kā rezultātā atbilstoši Regulas Nr. 1215/2012 13. panta 2. punktam kļūst piemērojams šīs regulas 10.–12. pants (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 31. janvāris, *Hofsoe*, C-106/17, EU:C:2018:50, 35. punkts). Tiesa ir precizējusi, ka no minētā 13. panta 2. punkta izrietošās atsauces mērķis ir pievienot prasītāju sarakstam, kas ir ietverts minētajā 11. panta 1. punkta b) apakšpunktā, personas, kurām ir nodarīts kaitējums, šo personu loku tomēr neierobežojot tādējādi, ka tajā ietilptu tikai tās personas, kas ir cietušas tieši (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 20. maijs, *CNP*, C-913/19, EU:C:2021:399, 38. punkts).
- 33 Ņemot vērā visus šos ievada precizējumus, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās formulējums, bet arī tās konteksts, kurā tā ietilpst, un mērķi, kas ir izvirzīti ar tiesisko regulējumu, kurā šī norma ir ietverta. Viens no Savienības tiesību normas interpretācijā vērā ņemamajiem apstākļiem var būt arī tās rašanās vēsture (spriedums, 2021. gada 2. septembris, *CRCAM*, C-337/20, EU:C:2021:671, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 34 Pirmkārt, attiecībā uz Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunkta formulējumu ir jāuzsver, ka *Tribunalul București* (Bukarestes apgabaltiesa) jautājums ir koncentrēts uz šīs tiesību normas nobeiguma daļu.
- 35 Jākonstatē, ka šī 11. panta 1. punkta b) apakšpunkta rumāņu valodas versija, tāpat kā angļu un somu valodas versijas, šajā ziņā atšķiras no tostarp spāņu, dāņu, vācu, franču, itāļu, holandiešu, poļu, portugāļu un zviedru valodas versijām. Kamēr pirmajā šo versiju virknē šīs tiesību normas nobeiguma daļa attiecas uz “prasītāja domicila vietas tiesām”, otrajā minēto versiju virknē tā attiecas uz “prasītāja domicila vietas tiesu”. Tātad šķiet, ka daudzskaitļa lietošana termina “tiesa”, kā tas ir norādīts iesniedzējtiesas uzdotajā jautājumā, vairākās interpretētās tiesību normas valodu versijās nav tikusi izmantota.
- 36 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru vienā no Savienības tiesību normas valodu versijām lietotais formulējums nevar būt vienīgais šīs normas interpretācijas pamats vai tam šajā ziņā nav piešķirama prioritāra nozīme salīdzinājumā ar citu valodu versijām. Nepieciešamība vienveidīgi piemērot un līdz ar to interpretēt Savienības tiesību aktu nepieļauj, ka tiek ņemta vērā tikai viena no tā versijām atsevišķi, bet gan pastāv prasība, lai tas tiktu interpretēts atbilstoši tā tiesiskā regulējuma vispārējai sistēmai un mērķim, kuras elements tas ir (spriedums, 2020. gada 10. decembris, *Personal Exchange International*, C-774/19, EU:C:2020:1015, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 37 Šajā ziņā, kā to ir norādījusi gan iesniedzējtiesa, gan Rumānijas valdība un Komisija savos rakstveida apsvērumos, ir īpaši informatīvi salīdzināt Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunkta formulējumu, kas ir iesniedzējtiesas uzdotā jautājuma priekšmets, ar šī 1. punkta a) apakšpunkta formulējumu. Proti, jurisdikcijas kritērijs, ko Savienības likumdevējs pieņēmis šajā b) apakšpunktā, konkrēti attiecas uz “viet[u] [..], kur ir prasītāja domicils”, savukārt minētā 1. punkta a) apakšpunktā ietvertais kritērijs kopumā attiecas uz “dalībvalst[i] [..], kurā ir [apdrošinātāja] domicils”.
- 38 Šī formulējuma atšķirība liecina par labu interpretācijai, saskaņā ar kuru Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunkta mērķis ir tieši norādīt konkrētu tiesu dalībvalsti, neatsaucoties uz šajā dalībvalstī spēkā esošajiem teritoriālās jurisdikcijas sadales noteikumiem, un tātad noteikt ne tikai starptautisko jurisdikciju, bet arī minētās tiesas teritoriālo jurisdikciju gadījumos, uz kuriem attiecas šī tiesību norma.
- 39 Kā rakstveida apsvērumos ir norādījusi iesniedzējtiesa un Komisija, šī sprieduma iepriekšējā punktā veikto interpretāciju apstiprina analogija ar spriedumiem, kuros Tiesa ir interpretējusi vairākas Regulas Nr. 1215/2012 7. panta tiesību normas, kuru formulējums arī ir vērst uz to, lai norādītu konkrētu “vietu” dalībvalstī tādējādi, ka minētajās tiesību normās ir noteikta gan starptautiskā jurisdikcija, gan teritoriālā jurisdikcija. Šie spriedumi it īpaši attiecas uz šī 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmo ievilkumu, kas ir līdzvērtīgs Regulas Nr. 44/2001 5. panta 1. punkta b) apakšpunkta pirmajam ievilkumam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2007. gada 3. maijs, *Color Drack*, C-386/05, EU:C:2007:262, 30. punkts), minētā 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta otro ievilkumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 15. jūnijs, *Kareda*, C-249/16, EU:C:2017:472, 46. punkts), kā arī šī paša 7. panta 2. punktu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 15. jūlijs, *Volvo u.c.*, C-30/20, EU:C:2021:604, 33. un 43. punkts).
- 40 Šādi nodibināto analogiju ar minētajiem spriedumiem apstiprina arī P. Ženāra [*P. Jenard*] ziņojums par 1968. gada 27. septembra Konvenciju par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komercietās (OV 1979, C 59, 1. lpp.). Proti, saskaņā ar šī ziņojuma 31. lappusi Briseles konvencijas 8. panta pirmās daļas 1. punktā “ir noteikta tikai vispārēja jurisdikcija, paredzot, ka jurisdikcija ir “apdrošinātāja domicila valsts tiesām”, tādējādi, ka “katras valsts teritorijā ir jāpiemēro valsts tiesību akti, lai noteiktu tiesu, kurai ir jurisdikcija”, savukārt šī paša 8. panta pirmās daļas 2. punkta mērķis ir paredzēt, ka, “ja apdrošinātāju iesūdz ārpus valsts, kurā ir viņa domicils, prasība ir jāiesniedz tiesā, kas ir skaidri norādīta saskaņā ar [minētās konvencijas] 5. pantā jau pieņemto sistēmu”.
- 41 Ņemot vērā, ka, no vienas puses, Briseles konvencijas 8. panta pirmās daļas 1. un 2. punktā paredzētie noteikumi par jurisdikciju apdrošināšanas lietās būtībā ir līdzvērtīgi Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā paredzētajiem noteikumiem un, no otras puses, minētās konvencijas 5. panta 1. un 3. punktā paredzētie noteikumi par jurisdikciju lietās, kas saistītas ar līgumiem un deliktiem, būtībā ir līdzvērtīgi šīs regulas 7. panta 1. un 2. punktā paredzētajiem noteikumiem, šā sprieduma iepriekšējā punktā minētais ziņojums – it īpaši tuvināšana, kas veikta šī paša iepriekšējā punkta nobeigumā, – ļauj pamatot tādu interpretāciju, saskaņā ar kuru no termina “vieta” lietojuma minētās regulas 11. panta 1. punkta b) apakšpunktā izriet, ka šajā tiesību normā ir skaidri norādīta konkrēta tiesa un tādējādi tieši noteikta teritoriālā jurisdikcija, atbilstoši tam, kā Tiesa ir lēmusi attiecībā uz analogu formulējumu, kas ietverts šīs pašas regulas 7. panta 1. un 2. punktā.

- 42 No iepriekš minētajiem elementiem izriet, ka Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunkta gramatiskā interpretācija jau pati par sevi ļauj secināt, ka šajā tiesību normā dalībvalsts tiesai, kuras teritorijā atrodas prasītāja domicils, ir noteikta gan starptautiskā jurisdikcija, gan teritoriālā jurisdikcija.
- 43 Otrkārt, šādu interpretāciju apstiprina konteksta, kurā ietilpst minētā tiesību norma, analīze. Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 4. panta 1. punktu personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, principā var iesūdzēt šīs dalībvalsts tiesās. Tāpat šīs regulas preambulas 15. apsvērumā ir uzsvērts, ka tajā paredzētie noteikumi par jurisdikciju ir balstīti uz principu, ka jurisdikcijas pamatā ir atbildētāja domicils, un ka tai vienmēr ir jābūt pieejamai, izņemot dažās skaidri noteiktās situācijās.
- 44 Regulas Nr. 1215/2012 5. panta 1. punktā ir paredzēts, ka atkāpjoties no šī principa, personas, kuru domicils ir kādā dalībvalstī, var iesūdzēt citas dalībvalsts tiesā vienīgi saskaņā ar šīs regulas II nodaļas 2. līdz 7. iedaļā izklāstītajiem noteikumiem.
- 45 Konkrētāk, attiecībā uz šīs regulas II nodaļas 3. iedaļu, kurā ir ietverts 11. panta 1. punkta b) apakšpunkts, ir skaidrs – kā izriet it īpaši no šīs iedaļas virsraksta un minētās regulas 10. panta –, ka tajā tiek izveidota autonoma sistēma tiesu jurisdikcijas sadalei apdrošināšanas jomā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2021. gada 21. oktobris, T. B. un D. (Jurisdikcija apdrošināšanas jomā), C-393/20, nav publicēts, EU:C:2021:871, 29. punkts, kā arī 2021. gada 9. decembris, BT (Apdrošinātās personas piesaistīšana prasībā puses statusā), C-708/20, EU:C:2021:986, 26. punkts).
- 46 Tā kā Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētā prasītāja domicila tiesas jurisdikcija ir noteikums, kas ietver atkāpi no principa par atbildētāja domicila tiesas jurisdikciju, šī jurisdikcija ir jāinterpretē šauri, un tas nepieļauj tādu interpretāciju, kura pārsniegtu šajā regulā tieši paredzētos gadījumus (pēc analogijas skat. spriedumus, 2021. gada 20. maijs, CNP, C-913/19, EU:C:2021:399, 49. punkts, kā arī 2021. gada 21. oktobris, T. B. un D. (Jurisdikcija apdrošināšanas jomā), C-393/20, nav publicēts, EU:C:2021:871, 42. punkts).
- 47 Šīs tiesību normas šaura interpretācija ir vēl jo vairāk nepieciešama tāpēc, ka atbilstoši Tiesas uzsvērtajam saistībā ar līdzvērtīgu tiesību normu, kas ietverta Briseles konvencijas 8. panta pirmās daļas 2. punktā, šīs konvencijas autori ir izteikuši savus iebildumus pret prasītāja domicila tiesu jurisdikciju ārpus tajā skaidri paredzētajiem gadījumiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2000. gada 13. jūlijs, *Group Josi*, C-412/98, EU:C:2000:399, 69.–72. punkts).
- 48 Līdz ar to nevar uzskatīt, ka, nosakot “tās vietas ties[a]s, kur ir prasītāja domicils”, Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunktā jurisdikcija ir piešķirta visām tās dalībvalsts tiesām, kuras teritorijā ir prasītāja domicils.
- 49 Treškārt un visbeidzot, runājot par šajā lietā atbilstošo tiesību normu mērķiem, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru no Regulas Nr. 1215/2012 18. apsvēruma izriet, ka prasībai apdrošināšanas jomā ir raksturīgs zināms līdzsvara trūkums starp pusēm un šīs regulas II nodaļas 3. iedaļas normu mērķis ir to novērst, vājākās puses labā paredzot jurisdikcijas noteikumus, kas ir tai labvēlīgāki tās interesēm nekā vispārējie noteikumi (spriedums, 2021. gada 9. decembris, BT (Apdrošinātās personas piesaistīšana prasībā puses statusā), C-708/20, EU:C:2021:986, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 50 It īpaši minētās regulas 11. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētā īpašā jurisdikcijas noteikuma mērķis, tāpat kā visām normām, kas ietvertas šīs regulas II nodaļas 3. iedaļā, ir nodrošināt, ka vajākā puse, kura vēlas celt prasību tiesā pret spēcīgāko pusi, var to darīt viegli pieejamā dalībvalsts tiesā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2020. gada 27. februāris, Balta, C-803/18, EU:C:2020:123, 28. punkts, kā arī 2021. gada 21. oktobris, T. B. un D. (Jurisdikcija apdrošināšanas jomā), C-393/20, nav publicēts, EU:C:2021:871, 46. punkts).
- 51 Konkrētāk, jau ir ticis nospriests, ka ceļu satiksmes negadījumā cietušā mantiniekiem, tādiem kā prasītāji pamatlietā, ir jābūt iespējai izmantot *forum actoris*, kas ir atļauts Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunktā, lasot to kopsakarā ar šīs regulas 13. panta 2. punktu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 21. oktobris, T. B. un D. (Jurisdikcija apdrošināšanas jomā), C-393/20, nav publicēts, EU:C:2021:871, 30. un 31. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 52 Savukārt minētās regulas 11. panta 1. punkta b) apakšpunktu nevar izprast tādējādi, kā to paredz iesniedzējtiesa, ka attiecīgajiem prasītājiem ir tiesības vērsties ne tikai tiesā, kuras teritorijā atrodas viņu domicils, bet arī jebkurā citā tās dalībvalsts tiesā, kurā ir viņu domicils. Šīs tiesību normas mērķis nekādi nav atļaut *forum shopping* praksi, kas turklāt neatbilstu citiem Regulā Nr. 1215/2012 paredzētajiem mērķiem.
- 53 Proti, kā rakstveida apsvērumos ir norādījusi Rumānijas valdība, minētā 11. panta 1. punkta b) apakšpunkta aizsardzības mērķis jau ir sasniegts, dodot ikvienam šajā tiesību normā paredzētajam prasītājam, proti, apdrošinājumaņēmējam, apdrošinātajam vai apdrošināšanas atlīdzības saņēmējam saskaņā ar apdrošināšanas līgumu, iespēju izvēlēties starp tās dalībvalsts tiesām, kurā atrodas apsūdzētā apdrošinātāja domicils, un tiesu, kuras teritoriālajā jurisdikcijā atrodas paša prasītāja domicils.
- 54 Turklāt saskaņā ar Regulas Nr. 1215/2012 16. apsvērumu šīs regulas tiesību normas ir jāinterpretē, ņemot vērā mērķi nodrošināt pareizu tiesvedības norisi (spriedums, 2021. gada 9. decembris, BT (Apdrošinātās personas piesaistīšana prasībā puses statusā), C-708/20, EU:C:2021:986, 35. punkts). No šī 16. apsvēruma arī izriet, ka Savienības likumdevējs izņēmuma kārtā ir papildinājis atbildētāja domicila tiesas principu ar alternatīviem jurisdikcijas pamatojumiem, ņemot vērā ciešo saistību starp tiesu un lietu. Minētajā apsvērumā ir precizēts, ka šādas ciešas saistības pastāvēšanas mērķis ir nodrošināt tiesisko drošību un novērst iespējamību, ka prasība pret atbildētāju tiktu celta viņam saprātīgi neparedzamā dalībvalsts tiesā. Arī regulas 15. apsvērumā kā mērķis ir minēti centieni panākt augstu jurisdikcijas paredzamības pakāpi, it īpaši attiecībā uz atbildētāju.
- 55 Šajā kontekstā ir jānorāda, ka tas, ka Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunkts tiek interpretēts tādējādi, ka tajā tieši, neatsaucoties uz dalībvalstu iekšējiem noteikumiem, ir norādīta konkrēta tiesa, proti, tiesa, kuras jurisdikcijā atrodas prasītāja domicils, tiek nodrošināts ne tikai tas, ka vienīgajai tiesai, kurai tādējādi ir jurisdikcija, ir īpaši cieša saikne ar attiecīgo lietu, bet arī tas, ka šī tiesa ir gan prasītājam viegli identificējama, gan atbildētājam saprātīgi paredzama.
- 56 Pilnības labad ir jāprecizē, ka savukārt tiesas, kurā atrodas prasītāja domicils, jurisdikcijas noteikšana šī 11. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē principā ir dalībvalsts, kuras tiesu sistēmā ietilpst šī tiesa, kompetencē (pēc analogijas skat. spriedumu, 2021. gada 15. jūlijs, Volvo u.c., C-30/20, EU:C:2021:604, 34. punkts).

- 57 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1215/2012 11. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja ir piemērojama šī tiesību norma, dalībvalsts tiesai, kuras jurisdikcijā atrodas prasītāja domicils, tajā ir noteikta gan starptautiskā jurisdikcija, gan teritoriālā jurisdikcija.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 58 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (astotā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1215/2012 (2012. gada 12. decembris) par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komercietās 11. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja ir piemērojama šī tiesību norma, dalībvalsts tiesai, kuras jurisdikcijā atrodas prasītāja domicils, tajā ir noteikta gan starptautiskā jurisdikcija, gan teritoriālā jurisdikcija.

[Paraksti]